A-PDF N-up Page Demo. Purchase from www.A-PDF.com to remove the watermark

КАТАРЗИС

наръчник за пряко действие

Съдържание:

Вземане на решение чрез консенсус.....3

Афинитетни групи.....4

Рисуване с шаблон.....6

Създаване на културни блокировки.....7

Критичната маса.....8

Велошествия.....9

Скуотинг.....11

Саботаж.....14

Здравейте!

На бял свят излезе втория брой на “КАТАРЗИС”. Той представлява наръчник за пряко действие, включващ няколко рецепти с полезни практически съвети.

Прякото действие, простичко казано, означава да премахнеш посредниците – да решиш проблема със собствени сили, а не да умоляваш властите или да разчиташ на външни сили. Всяко действие, което заобикаля предписаните наредби и правила, за да постигне целите си директно, е пряко действие. В нашето общество, където политическата власт, икономическия капитал, и обществения контрол са централизирани в ръцете на малоброен “елит”, подобни форми на пряко действие са силно обезсърчавани. Тези форми на действие са от особен интерес за хората, борещи се срещу йерархията и потисничеството.

Съществуват множество примери, в които вие бихте желали да използвате пряко действие: ако нещо се счупи във вашия дом, може да го поправите сами, а не да викате техници и специалисти; ако желаете да направите добро на нуждаещите се хора, не е необходимо да давате пари на разни благотворителни организации, а вие и вашите приятели бихте могли да сформирате местна Food Not Bombs група, която да раздава безплатна храна на гладните; вие бихте могли да организирате спонтанен карнавал на главната улица, за да разчупите сивата монотонност на градския пейзаж. Пряко действие може да се използва както за големи протести против кръвожадните транснационални корпорации и финансови институции, така и за засаждането на обществена градина в изиставен имот, за нелагалното настаняване на бездомни в изоставени сгради и редица други примери. Без значение, дали действате тайно с група доверени приятели, или с хиляди други по време на масови акции, прякото действие е отличен начин, чрез който можете да възвърнете контрола над собствения си живот!

Всички материали включени в “КАТАРЗИС” са използвани без разрешение от техните автори. Няма запазени права. Чуствайте се свободни да използвате всяка част от книжката, както намерите за добре.

fu©k copyright

Книжката се разпространява безплатно: дарения под всякаква форма са добре дошли ☺

Вземане на решение чрез консенсус

Има много начини, за една група, да взема решения и никой от тях не е идеален. Повечето от нас са израснали в култура, считаща западната демокрация за най-добрата, и гласуването за единствената власт, която може да служи на хората. На практика, обаче, е на лице едно голямо разочарование, що се отнася до възможностите на тази система за колегиалност при вземането на решения и още повече (дори в по-голяма степен) за възможността за промяна на каквото и да било в тази система. Демокрацията – системата, позволяваща било избирането на управление, било изпълнител или управителен комитет, който да взема всички решения, най-често разочарова.

Обикновено, по време на демократично гласуване, независимо в какъв мащаб, голямо малцинство е недоволно от резултата. И дори и това малцинство да приема резултата, защото е приело "правилата на играта", то активно ще се съпротивлява или ще се опита да смекчи последствията от това решение до следващата възможност за гласуване.

Компромисът е друг метод за взимане на решения, обикновено чрез преговори. Две, или повече, страни обявяват всяка своето становище и го изменят малко по малко, чрез премерени отстъпки. Най-често преговорите водят до незадоволителни резултати и за двете страни, защото никоя не е напълно задоволена.

От друга страна, консенсусът е далеч по-алтернативен начин за вземане на решения, стимулиращ творческия дух на всеки от участниците. Това е процес, при който никое решение не може да бъде взето докато всички участници не го одобрят. Вземането на решение по този начин може да отнеме време, но накрая то е търпеливия резултат от всички най-добри идеи и воли в една група, в дух на сплотеност и равновесие. Малцинствата биват изслушвани по време на целия процес, а не само накрая – решението се изработва колективно.

Прилагане на процеса. Има много формални начини за вземане на решения чрез консенсус, но тук ние ви предлагаме една опростена процедура, за да се разберат основните механизми.

1. Формулира се проблема (въпроса), по който трябва да се вземе решение. Този предварителен етап помага за изясняване на същинския проблем и разграничаването му от различни лични интерпретации, които могат да доведат до неразбирателство.
2. Правят се различни предложения за решаване на проблема (брейнсторминг). Записват се всички, дори най-фантастичните.
3. В процеса се отделя време за различни възникнали въпроси и изясняване на ситуацията.
4. Записаните решения се обсъждат и дебатират, изменят и регрупират, и от тях се прави най-късия възможен списък. Кои от тях са най-предпочитаните от групата?
5. Всички предложения и техните разлики се обясняват добре, така че да могат всички да ги разберат. Тук може да се използува и стария метод – да се даде равно време на двама души да изразят своите "за" и "против" предложението.

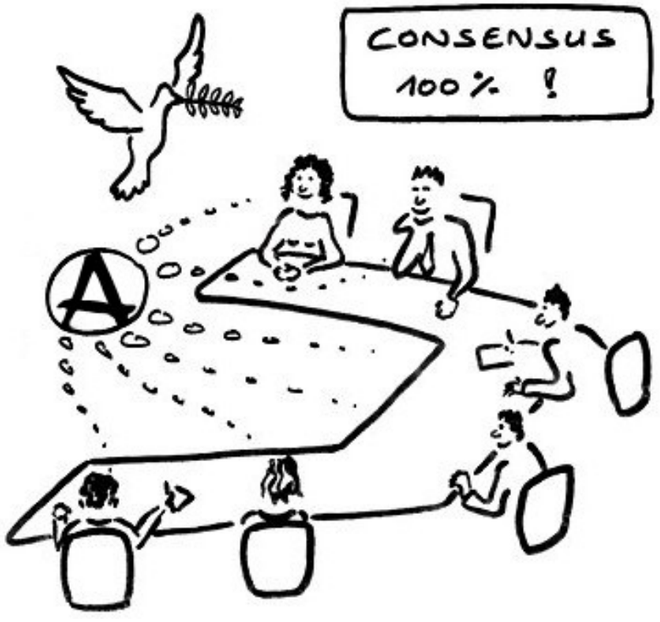

6. Обсъждат се различните “за” и “против” за всяко предложение. Прави се така, че всеки да може да се изкаже (кръгов ред, малки групи, ...).
7. Ако има голямо противопоставяне, започва се отново от точка 6. Понякога, трябва да се започне отново от точка 4.
8. Ако няма голямо противопоставяне, разглежда се състоянието на решението и дали може да се достигне до споразумение.
9. Признават се малките възражения и се включват малки поправки.
10. Предложението се обсъжда и се проверява консенсуса.

Право на вето. Правото на вето, притежавано от всеки спрямо предложенията на останалата част от групата, е краеъгълният камък на метода на консенсуса. За вземането на решение е нужно “позволението” на всеки член на групата и тъкмо затова изслушването и отговарянето на всички участници и взимането в предвид на всички мнения става най-важното нещо за групата като цяло.

Резултатът от това е не само една по-равноправна група, но също и една по-“задоволена” група, в която всеки се чувства еднакво важен. Отговорностите са по-добре поделени, членовете са по-отворени към другите и желанието да се правят нещата заедно е споделено. Налагането на вето върху предложение изисквало дълги обсъждания и труден синтез е сериозна постъпка. То може да бъде упражнено след добро обмисляне на неговите “за” и “против”, като крайна мярка, поради етични подбуди или поради последствията, които едно решение може да има. Може също да бъде упражнено и поради силна емоция (страх, отвращение), но в никакъв случай поради лични предпочитания или егоцентрични подбуди.

Когато вземането на решението е изминало пътя си, вземайки в предвид различните противопоставяния и промени, и все пак някой още не е съгласен с намереното решение, са възможни и други форми освен ветото, които не контрират процеса. Например, да не се подкрепи решението: “Не чувствам нуждата от това, но мога все пак да участвам”. Или също да останеш резервиран(а): “Мисля, че това може да е грешка, но съм готов(а) да я поема”. Или да не се замесваш: “Няма да участвам, но и няма да попреча на другите да го направят”. И накрая, има още една възможност - оттегляне от групата. Поне за известно време.

Афинитетни групи

Дори никога да не сте участвали в преки акции, дори и ако това е първия радикален текст, който ви попада в ръцете, напълно е възможно вече да сте част от афинитетна група – най-ефективната доказана структура за всякакъв вид “партизанска” дейност. Афинитетната група е кръг от приятели, които си знаят силните страни, слабостите, миналото, вече имат създаден общ език и здрави взаимоотношения, и се опитват да постигнат дадена цел или серия от цели.

Афинитетната група не е трайна спогодба, а удобна структура, която постоянно се изменя и е създадена от заинтересовани и доверени хора за времетраенето на даден проект. Веднъж създадена, тази група може да реши да бъде “затворена”, ако това се изисква от мерките за сигурност: каквото и да става в групата, никаква информация не трябва да излиза извън нея, дори и ако всичките и дейности са отдавна приключили. Дадена група може да действа като афинитетна, но членовете също така могат да участват и в други групи по афинитет, да се разделят на по-малки афинитетни групи, като и да действат извън структурата на афинитетната група.

Размерът на групата по афинитет може да варира от двама, да кажем, до петнадесет човека в зависимост от въпросната акция; но групата не трябва да е многобройна, така че да не може да се осъществи нормален разговор. Вие винаги може да се разделите на две или повече групи, ако има достатъчно хора. В акции, изискващи шофиране, най-лесната система е да има по една афинитетна група за всяко превозно средство.

Афинитетните групи на практика са недосегаеми. Не може да се проникне в тях, защото членовете им споделят обща история и интимност един с друг, и никой извън групата не е необходимо да знае за нейните планове и дейности. Те са по-ефикасни от повечето професионални военни сили: те са свободни да се

Интересни места в Internet:

На български:

www.bulgaria.indymedia.org

www.a-bg.net/portal

www.savanne.ch/svoboda

www.radr.net/ZBG/main.php

www.zazemiata.org

www.vegetarianstvoto.hit.bg

На английски:

www.crimethinc.com

www.crimethinc.net

www.indymedia.org

www.infoshop.org

www.foodnotbombs.net

www.earthfirst.org

www.greenanarchy..info

www.peta.org

www.animalliberation.net

www.nocompromise.org

www.critical-mass.org

www.adbusters.org

www.billboardliberation.com

www.stencilrevolution.com

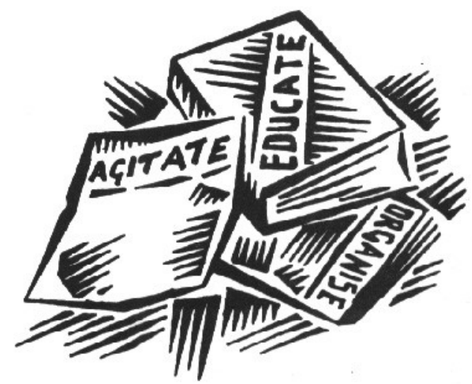

ЗНАНИЕТО Е ОРЪЖИЕ, НЕКА СЕ ВЪОРЪЖИМ!

Може да изпращате коментари, критики, идеи, материали и любовни писма до: **katarzis@riseup.net**

Безсмислено е просто да чупим витрини на банки и банкомати – обикновено това не е никакъв революционен акт, а просто егоистично самоутвърждаване на индивида или моментен прилив на ярост. Трябва да подбираме обекта на конкретния враг за всяка конкретна акция и не да разрушаваме и чупим всичко безразборно, а имайки ясна представа, защо точно вършим това.

Например, след серия арести на някои антифашисти на 12 октомври, банка "Кайша де Каталуня" ги обвинява в организирането на разрушения (погроми). В отговор по цялата територия на полуострова започват да трошат витрините на клоновете на тази банка и да палят нейните банкомати. Никой не говорил за това, но всички знаели, че иде реч не за случайни акции, а за солидарност с арестуваните. Разбира се, всички банки заслужават подобна участ, но много хора решили в течение на няколко седмици да устроят саботаж срещу витрините и банкоматите именно на тази банка. Банката понесла загуби за милиони – само в един банкомат можело да се намират до 3 милиона песети!

Има много актове на социален саботаж с изваждане от строя на телевизионни ретранслатори, светофари, пожарогасители, брави, ключалки и т.н. – всичко това ни позволява, макар и кратковременно, да парализираме машината на Капитала.

Съществува също и еко-саботаж. Съпротивата срещу съоръженията на гигантски проекти изваждайки от строя машини и обекти, се извършва не само от някакви съзнателни революционери, а и от обикновени граждани, които виждат в подобен саботаж единствената възможност за спасяване на своята околна среда.

Накратко казано, саботажът е част от нашата борба, и ако ние се откажем от това средство в борбата за разрушаване на държавата и експлоатацията и създаването на едно ново хармонично общество, то на нас ни предстои да загубим предварително не малко сражения.

1. В Източноевропейския блок по време на т.нар. "социализъм" (всъщност държавен капитализъм – социализмът не може да бъде държавен, истинският социализъм /работническото самоуправление/ е несъвместим с държавата), и по-точно в български вариант, неосъзнатата ответна реакция на хората се изразяваше анекдотично с думите: "Те ни лъжат, че ни плащат – ние ги лъжем, че работим".

приспособяват към всяка ситуация; не е необходимо решенията им да преминават през разни сложни процедури за потвърждаване; всички индивиди могат да действат мигновено, без да чакат заповеди, знаейки какво могат да очакват един от друг. В пълен контраст с капиталистическите, фашистките и "комунистическите" структури, те функционират без каквато и да е нужда от йерархия или принуда: участието в афинитетна група е както забавно, така и ефективно. Най-важното от всичко е, че те са мотивирани от дадено желание и лоялност, а не от печалба, задължение, или от друга компенсация или абстракция.

Афинитетните групи действат по консесуален модел: решения се вземат колективно, като се базират на нуждите и желанията на всички участващи лица. Демократичното гласуване, в което мнозинството получава своето, а малцинството трябва да се примири с взетото решение, е анатема за групите по афинитет: ако групата функционира гладко и се държи заедно, всеки нейн участник трябва да е доволен. Преди всяка акция членовете на групата установяват заедно, какви са техните персонални и колективни цели, каква е готовността им за поемане на риск (като индивиди и като група), и какви са техните очаквания един от друг. Като се решат тези въпроси, групата формулира план.

Тъй като ситуациите по време на акция са непредсказуеми и плановете рядко протичат според предвиденото, афинитетната група обикновено има двойнствен подход в подготовката си. От една страна се правят планове за различно стечение на обстоятелствата: ако се случи A, ще се информираме по начин X и ще преминем към план B; ако начинът X за комуникация е невъзможен, ще се съберем на място Z в Q часа. От друга страна се прилагат структури, които ще бъдат полезни дори и ако нещата не се развиват по очакваните сценарии: вътрешните роли са разделени; осъществяват се системи за комуникация (двупосочни радио предаватели; кодирани фрази за гласно предаване на секретна информация или инструкции); подготвят се основни стратегии (за поддържане на самообладание; участниците да не се изгубват от поглед в конфузни ситуации; или за блокиране на полицейски атаки); разчертават се маршрути за бягство при спешни случаи; подготвя се легална подкрепа в случай, че някой е арестуван. Афинитетната група се събира след акцията (отново, ако е необходимо, на някое безопасно място), за да обсъди какво е протекло добре, какво е можело да се подобри, и какво следва от тук нататък.

Групата по афинитет отговаря сама за себе си – това е и една от нейните силни страни. Тя не е натоварена с протоколи за различните процедури като другите организации, с трудностите за постигане на съгласие между непознати или голям брой хора, или с ограниченията за отговорност пред тяло, което не е непосредствено включено в действието. Същевременно с това, така както членовете на афинитетната група се стремят към постигане на консенсус, всяка афинитетна група трябва да се стреми към подобни отношения с други индивиди и групи.

Една афинитетна група може да работи съвместно с други групи по афинитет, като това понякога се нарича кластър. Формацията на кластъра позволява голям брой индивиди да действат, имайки същите предимства като отделна афинитетна група. Ако са необходими бързина и секретност, представители от всяка група може да се срещат, вместо да се срещат целите отделни групи; ако координацията е от съществено значение, то групите или техните представители могат да изготвят методи за комуникация по време на действието. През годините на съвместно сътрудничество различни афинитетни групи може да се опознаят една с друга толкова добре, колкото самите те знаят за себе си, и съответно да се чувстват по-удобно и по-способни заедно.

Когато е необходимо да се съгласуват няколко кластъра за големи и масови действия – те могат да проведат представително съвещание. Най-ефективните и конструктивни съвещания са тези, които се ограничават до осигуряването на форум, в който различните афинитетни групи и кластъри могат да се информират взаимно относно техните намерения, а не да търсят и диктуват общи принципи за всички. Независимостта и спонтаността, която децентрализацията осигурява са нашите най-мощни оръжия в борбата с враг, който и без това притежава всякакви други предимства – защо тогава да жертваме нашите?

Афинитетната група не е само средство за промяна на света – тя също е и модел за алтернативни светове, и семе, от което тези светове ще се родят. В анархистическата икономика решенията не се взимат от борда на директорите, нито пък задачите се изпълняват по принуда от наемни работници: афинитетната група решава и действа заедно. Моделът на афинитетната група действително е просто още едно въплъщение на комунните и работническите съвети, които формираха гръбнака на по-ранните успешни (колкото и кратковременни да са били) анархистически революции.

За да си активен, не е нужно да търсиш революционна организация, към която да се присъединиш – ти и твоите приятели представлявате една такава! Заедно вие може да промените света. Спрете да се чудите

дали нещо ще се случи, или защо нищо не се случва, и започнете да решавате какво ще се случи. Недейте да се появявате на следващата демонстрация, протест, пънк концерт, или работен ден просто като пасивен наблюдател, чакащ да му кажат, какво да прави. Имайте навика да обменяте луди идеи относно това, което трябва да се случи на тези събития – и превърнете тези идеи в реалност!

Групата по афинитет може да бъде шивашка група, колектив за поддръжка на велосипеди, или пътуваща трупа клоуни; тя може да се сформира за създаването на местна Food Not Bombs група, или за изкарването от бизнеса на транснационална корпорация, чрез внимателно изпълнена програма от саботажи. Афинитетни групи засаждат и пазят обществени градини в градовете; строят, събарят и нелегално се нанасят в сгради, организират програми за наглеждане на деца по кварталите; извършват масови стачки. Индивидуални афинитетни групи редовно поставят началото на революции във визуалните изкуства и музиката. Твоята любима банда – те също са афинитетна група.

За афинитетните групи и по-големите структури, чиито функциониране се основава на консенсус и кооперирание, е съществено, че всички участници да могат да разчитат един на друг. Когато планът е избран, всеки индивид в групата и всяка група в кластъра трябва да избере един или повече критични аспекти на подготовката и изпълнението на плана, предлагайки да ги завърши напълно. Пълното приключване по изпълнението на даден проект означава, че се гарантира, той да бъде завършен по някакъв начин, без значение как. Примерно ако вашата група обещае да осигури банери за дадена акция, бъди сигурен, че те са готови, дори и да ти се наложи да стоиш буден цяла нощ, правейки ги сам в нощта преди акцията, защото останалата част от групата ти не се е появила. С течение на времето ще се научиш как да се справяш с кризисни ситуации, и на кого можеш да разчиташ в тях – също както другите ще научат, до колко могат да разчитат на теб.

Рисуване с шаблон

Рисуването с шаблон е най-лесния и евтин начин да отпечаташ многократно едно и също изображение на различни повърхности и места.

Най-напред се нуждаеш от проект. Не е необходимо да си художник, за да си го направиш сам. Едно от хубавите неща на шаблоните е, че всяко отпечатване изглежда еднакво и се състои само от позитив и негатив, така почти всички образи изглеждат много остри и добри. Ако мислиш да правиш шаблон от снимка, която не е със силно различаващи се черни и бели участъци, тогава можеш да почерниш контурните линии и основните форми, или да я копираш многократно, като силно увеличиш контраста на ксерокса; по-лесния начин е да използваш някоя компютърна програма (например Photoshop). Запомни, че в областта за отпечтване не може да имаш свободно движещ се негативен образ (такъв, който да не е свързан с тялото на шаблона), освен ако не опиташ да го вържеш допълнително със сетгнат конец или нещо друго.

Следващото нещо, от което се нуждаеш, е материал за изработване на шаблона. Той трябва да е достатъчно тънък за рязане и носене, както и достатъчно устоичив, за да издържи повече. Копирните центрове и други места, където се извършва ламиниране е възможно да имат голям излишък от ламинирани литове, които лесно може да си набавите дори и безплатно. Рентгеновите снимки са също много подходящи за шаблони. Картонът също върши работа, въпреки че повечето опитни хора предпочитат да правят шаблони от по-усоичиви и по-малко обемисти материали. За по-големи шаблони може да използвате тапет, като прикрепите към задната му страна допълнително хартия за по-голяма устоичивост. Ако сте решили да правите наистина голям шаблон и желаете да постигнете високо ниво на точност, може да използвате проектор, който да проектира образа върху материала, докато го изрязвате.

Голяма част от съвременната техника не е направена за облегчаване живота на хората (и безопасността на околната среда) и не е в състояние да направи това. Тя трябва да бъде унищожена и заменена с друга.

Съществуват различни форми и възможности за осъществяване на саботаж. Шотландските работници на времето са използвали особен термин за обозначаване на новата тогава стачна тактика: “go canny”. Когато двама шотландци вършат нещо и един от тях бърза прекалено, вторият му прави забележка: “go canny”, т.е. по-спокойно, по-бавно, работи с удоволствие. Това е друг вид саботаж, където ущърбът се нанася не на машината, а на самия процес на производство. Ако нашият труд е само стока предназначена за продан, то ние ще се постараем да наложим своята цена: За лошо заплащане – лоша работа.

Друг вид саботаж, освен нанасянето на вреда на оборудването и на производствения процес, е повреждането на стоката. Понякога на своето работно място ние можем да използваме само тази възможност. Например, ако работиш самостоятелно и изпълняването на тактиката на забавяне на работата или разрушаването на средствата на труда вредят на самия теб и на твоята норма, то единственото, което ти остава е намаляването на качеството на труда, а не на неговото количество. Например, ако качеството на работата не влияе на заплатата ти, можеш да работиш без усърдие, а собственикът в крайна сметка да загуби клиент.

Работниците могат да използват и друга форма на саботаж, като да си отворят устата. Така се нарича публичното разобличаване. На работата си ние узнаваме много нередни неща, които се вършат в предприятията и фирмите, и подобен саботаж може да се окаже доста по-страшен за собствениците, отколкото изваждането от строя дори и на най-ценното оборудване. Ако работниците в даден ресторант заявят публично, че подаваната в него фантастично вкусна (и скъпа) супа от раци, всъщност е само красиво навороченные(оформени) остатъци от панцирей, не доядени от другите клиенти, това може да бъде доста тежък удар за собственика на ресторанта. Както и за собственика на строителна фирма, ако зидарите разкажат на бъдещите купувачи на дома за лошото качество на използваните материали.

Друга форма на борба със собствениците е обструкцията. За пръв път тази форма на съпротива е започнала да се прилага в Италия през 1905 г. и се използва активно и до днес. Тя се състои в абсолютно точното спазване на всички норми и правила на работа. Днес в много предприятия и фирми съществуват норми, инструкции и предписания, които обикновено никой не изпълнява: за тях си спомнят само, когато идва инспекция за даване на разрешително за дейността на фирмата. Обединяването на тази форма на саботаж – стопроцентното изпълнение на всички норми, с малко go canny е напълно достатъчно, за да срине производствения процес.

Едно трябва да бъде винаги ясно – саботажът никога не трябва да вреди на потребителя, а само на собственика. Именно против него е насочено съкращаването на ритъма на труда, превръщането на изделията в нещо, което да е невъзможно да се продаде и повреждането на работните инструменти. Потребителят не трябва да страда от тази война, която работникът води с шефовете си.

До сега ние говорихме за саботажа, като средство за защита на трудещите се в борбата им със собствениците, но той може да бъде и средство за защита на гражданите от държавата и големите корпорации. Така например, хората изваждат от строя автоматите за контрол на паркирането или видеокамерите, които нагло нахлуват в тяхното лично пространство. Това е практика на социален саботаж.

В днешно време тя често се използва в градовете. Под тях е разположена гъста мрежа от кабели и е достаточно само да ги намерим – оттам нататък е лесно ;-). По същия начин по който работниците парализират дейността на фабриките, съпротивляващите се жители могат да парализират живота в града.

Също както и работническия саботаж, социалният саботаж трябва да се осъществява в най-удобния за това момент и при минимален възможен риск. Тук говорим за подходящия момент не в смисъла на неправене на нищо и очакване “да му дойде времето”, а за това – с един удар да постигнем най-големия възможен ефект, или за серия акции с цел да се изведе даденият обект от строя.

В миналото в Съветският съюз (а също и в България) тази дума внушаваше ужас. Саботажът – съзнателното неизпълнение на задължения или умишлено небрежното им изпълнение. Според съветските закони саботажът, извършен с цел отслабване на властта и дейността на държавния апарат, се разглежда като контрареволюционно престъпление и се наказва според углавния ред – страшно вещал сталинскиия Енциклопедичен речник (Т.3. М., 1955). Но и днешните господари на Русия са готови да наказват за саботаж с настървението на озверелия собственик. И така, какво представлява саботажът и трябва ли ние, наемните работници, да се страхуваме от него?

Саботажът е начин да се постави въображението в служба на освободителното дело. Тук ще разкажем за историята на саботажа и неговата практика. Ще започнем с определенията, които му се дават в речниците. Според речника на Кралската академия за испанския език, това е нанасянето на ущърб или разрушения, причинени от работниците по отношение на техника, изделия и т.н. в ущърб на собствениците. Английският Оксфордски речник казва: саботажът представлява вреди и неоправдано разрушение, което се състои основно в повреждане на оборудване и т.н. от работниците при конфликт със собствениците.

Терминът саботаж идва от френската дума сабо (sabot) – дървена обувка. Той се появява като название на действията, до които са прибягвали френските работници-мелничари. Когато избухвал трудов конфликт, те с помощта на своите дървени обувки спирали мелниците в които работили. Едва ли това е бил първият акт на саботаж в историята, но именно той е дал името на тази разновидност на работническа съпротива.

Класически пример за саботаж се счита движението на английските тъкачи в началото на XIX век, получило названието лудитско движение. Въпреки твърденията на либералните и марксистките митотворци, то въобще не е било безнадежден и реакционен протест на работниците, унищожаващи прогресивно нова техника. Тъкачите започнали да унищожават фабриките едва след отказа на парламента да одобри закон за гарантиране на минимална работна заплата. На погром са били подлагани преди всичко тези фабрики, чиито собственици са намалявали заплатата на тъкачите. Движението е било идеално организирано на основата на истинско работническо самоуправление.

В 1830 г. френските тъкачи отговорили на намаляването на заплатата от страна на фабрикантите с разрушаване на всички тъкачни станове. В 1895 г. френските железопътни работници в отговор на проекта на Мерен-Трарие за закон, който отричал правото им да създават профсъюзи, издигнали лозунг, който се разпространил с мълниеносна бързина: “две бучки захар са достатъчни, за да спрат цял парен локомотив”.

В крайна сметка, можем да кажем, че саботажът – това е просто практикуването на лоша работа за лошо заплащане[1]. Освен това, той означава и, че работниците не са длъжни да се отнасят с уважение към машините, поне докато те не станат техни приятели, които облекчават труда им. Днес машините са врагове на работниците, крадейки техния хляб и убивайки техните тела. Ще добавим и, че техниката съвсем не е неутрална вещ – в нея исторически е въплътен принципът на господство над всичко, което ни заобикаля.

А що се отнася до изрязването на шаблона, колкото по-остър и по-точен е вашия инструмент, толкова по-добре. Най-често се използва макетно ножче, но дори и ножица би свършила работа. Ако материала за шаблона е пластмаса, може да го изрежете лесно с помоща на поялник; използвайки поялник, може да слепите краищата на отделни листи, за да направите по-голям шаблон.

За рисуване с шаблон най-често се използва спрей. Различните дюзи осигуряват различен поток и скорост на боята, което ви позволява да постигнете различни резултати. Повече се препоръчва използването на матова вместо лъскава боя. За боядисване може да използвате и валяк, като го движите по посоката, към която се простират малките парчета и ивици от детайла, така че той да не ги прегъне. Може да проектирате и многоцветна шаблонна творба, при която два или повече шаблона се прилагат към едно и също място. За по-голяма точност е добре да маркирате образа, така че да знаете, къде да държите следващия шаблон за нанасяне на другия пласт боя. За да прикрепите шаблона към стената може да използвате лепкав спрей – това ще намали разтичането по ръбовете и ще ви позволи да работите със свободни ръце. Също така може да залепите шаблона с лекопласт или някакъв вид тиксо, а в краен случай (ако не е много голям) може да го придържате с ръка към стената. Когато рисувате със шаблон, носете ръкавици (найлонови или гумени) и се отървете от тях, преди да бъдете спрени, така че да няма никакви следи от боя по ръцете ви.

За пренасяне на шаблона може да използвате пазарска чанта, раница или кутия от пица: поставете я на земята, извадете шаблона, свършете си работата, така че от далеко да изглежда, сякаш търсите нещо в чантата. Ако използвате многоцветни шаблони може да направите някакъв разделител в чантата си, така че да не се слепят. Малки шаблони могат да се държат в тетрадка или торбичка. Ако приличате на тип, учещ в художествено училище, може да пренасяте големи шаблони в папки за художници. Големите шаблони много се превиват, така че е важно да се държат неподвижно.

Веднъж опознали малките, може да си направите и някой огромен шаблон. Вземте голяма ролка кадастрон с необходимата дължина, изрежете буквите и образите в него. Вземете 1-2 кутии боя и валяк с дълга дръжка. Късно някоя вечер, с трима човека за максимална подвижност и бързина, разгънете шаблона на желаната повърхност: един човек да го разгъва, друг да нанася боята и трети да навива шаблона след тях. Добре е да има и някой, който да наблюдава за ченгета.
Вие също така може да използвате шаблони, за да отпечатате образи върху хартия или плат: използвайте гъба или дунапренен валяк, за да нанесете необходимото количество боя върху избраната от вас повърхност. За отпечатване върху плат може да смесите еднакви количества текстилна и акрилна боя.

Culture Jamming или Създаване на културни блокировки

Culture Jamming - обобщаващо наименование на всички случаи на умишлени намеси в рекламните послания. Културните блокери имат за цел да стопират и неутрализират посланието на рекламата, която е на прицел, или чрез намесата си да създадат ново послание, което е обратно на оригиналното и така да се вреди на компаниите.

Създаването на културни блокировки (culture jamming) се явява част от по-широко движение, стремящо се към промяна на обществените отношения в съвременния свят, епицентър на който се явява Америка - страната, където в центъра на внимание се намират илюзорни образи. Имам предвид консумативната култура: огромна продуктово-търговска нация, основна цел, на която се явява създаването и потреблението на блага. Там се раждат, за да работят безконечно и да потребяват до смъртта си.

Термина culture jamming е бил използван за пръв път от групата за аудио-колажи Negativland за обозначаване на културни диверсии в областта на външната реклама и другите средства за масова информация . В албума "Jamcon '84" участник от групата с артистична сериозност отбелязва, че "влиянието на информационното пространство, в което ние съществуваме, върху нашия душевен свят става все по-забележимо, но някои от нас оказват съпротива... Умело преработен рекламен щит... насочва общественото мнение към осмисляне на истинските цели на корпорациите (скритите стратегии на рекламодателя). Студиото на създателите на културни блокирания е навсякъде и никъде – това е целия свят."

Практиката на създаване на културни блокирания се асоциира със сетивни обществени движения (активизъм в Интернет). Създателите на културни блокирания използват съществуващите средства за масова информация, за да осъществят деконструкция на техните съобщения и критика на техните автори с помоща на същите тези канали за информация. Създаването на културни блокирания обединява такива видове дейностти като подривна комуникация, хактивизъм и тактически информационен протест. Уеб-сайта Adbusters.org съдържа информация за това, как може да се осъществяват подривни послания, а също така пропагандират и своя "Ден без пазаруване" и антибрендовите кецове "Блекспот".

Тази семиотична партизанска война е предвидил и Умберто Еко. "У получателя на съобщения остава само една степен на свобода: свободата да ги прочетат по-друг начин. На мен ми се иска някак да подтикна обществото, за да може то да се отнася критично към получаваната информация и да допуска множество на нейните интерпретации", отбелязва писателя.

Критичната маса

Критичната маса е месечно велошествие, което възхвалява колоезденето и отстоява правата на велосипедистите на пътя. Идеята започва през Септември 1992 в Сан Франциско и бързо се разпространява из градовето по целия свят.
Критичната маса придобива различен аромат и вкус за всеки отделен град. Има голямо разнообразие относно обема на шествията, зачитането на правилата за движение, взаимодействията с шофьорите, и полицейските намеси.
Критичната маса няма лидери и централизирана организация. В градовете, където има шествия на критичната маса, няколко местни граждани просто избират датата, часа и мястото за събитието, обявяват го, и така шествието се ражда.
Критичната маса е идея и събитие, ***а не организация***.

адрес. За да улесните това, опитайте да се приятелите с пощалъона; ако това не стане, ще си вземате пощата от местния пощенски клон. Както сметките за обществените услуги и получаванта поща, така и членски карти за библиотеката и други подобни със скоутнатия адрес ще са ви от полза, за подсилване на вашето положение като законен жител. В такъв случай ако полицията се появи, ще можете убедително да спорите, че живеете легално на даденото място.

От друга страна пък може да е разумно, ако избягвате да взаимодействате с властите като цяло. Бихте могли да направите скрит вход за вашия скоут, през който да влизате и излизате бързо и тихо: например, прозорец, който на пръв поглед изглежда закован с дъски, но всъщност е закачен на панти и се отваря. Ако ще живеете по този начин, тогава барикадирайте всички възможни входове, през които полицията и общинските работници биха могли да влязат. Електрическите кабели могат да се скрият в празни тръби, минаващи през тавана или през купчини от боклуци. Също така стаи могат да се прикрият зад фалшиви стени или други покрития.

Съобщения за изгонване по законен ред пристигат по пощата, така че внимавайте да не подписвате, каквито и да е писма, докато не се уверите, че не са от общината. Ако пристигне съобщение за изгонване, уверете се, че има поне един човек с доказателство за жителство в скоута, и чието име не е в съобщението – по този начин полицията няма да може да запечата сградата, след като са изгонени тези от вас, които са споменати в списъка и евентуално по-късно те пак ще могат да се върнат. В случай на изгонване и други проблеми, направете списък с телефонни номера и и-мейли, за да призовете, колкото се може повече поддръжници и свидетели. Запишете имената на полицаите, които се опитват да ви изгонят. Също така не допускайте да има лидери сред хората, живеещи в скоута.

Настаняване в сгради (местности) с други цели

Освен гореспоменатото скуотване на сгради с цел живеене, съществуват и редица други приложения. Вие бихте могли да засадите тайни или публични градини. Можете открито да организирате незаконно настаняване, за да привлечете вниманието към проблема с бездомните, тъй като има множество пустеещи сгради; подгответе солидна законна подкрепа и медийно отразяване. В случай, че окупирате успешно сградата, бъдете подготвени за силен полицейски натиск, така че ще е добре да са запасите с множество провизии. Също така можете тайно да скуотнете някоя сграда за една нощ, за да организирате парти, концерт, или друго подобно мероприятие – съобщете мястото и часа на срещата, на която хората ще се съберът и ще бъдат заведени до избраното за купона място. Някои скуотъри строят къщички в клоните на дърветата в покрайнините на градовете, като остават да живеят там необезпокоявани дълго време – такива къщички се използват и от радикалните еколози като пречка за изсичането на дърветата в горите. Вие можете да основете жилищен скоут за кратък период от време, само за да демонстрирате тази тактика на даден кръг от хора, желаещи да се запознаят с нея, като внимавате да не се излагате на излишни сериозни рискове. Съществуват много скуотове по света, които се използват като културни и информационни центрове. В тях активисти организират изложби, концерти, прожекции и редица други мероприятия.

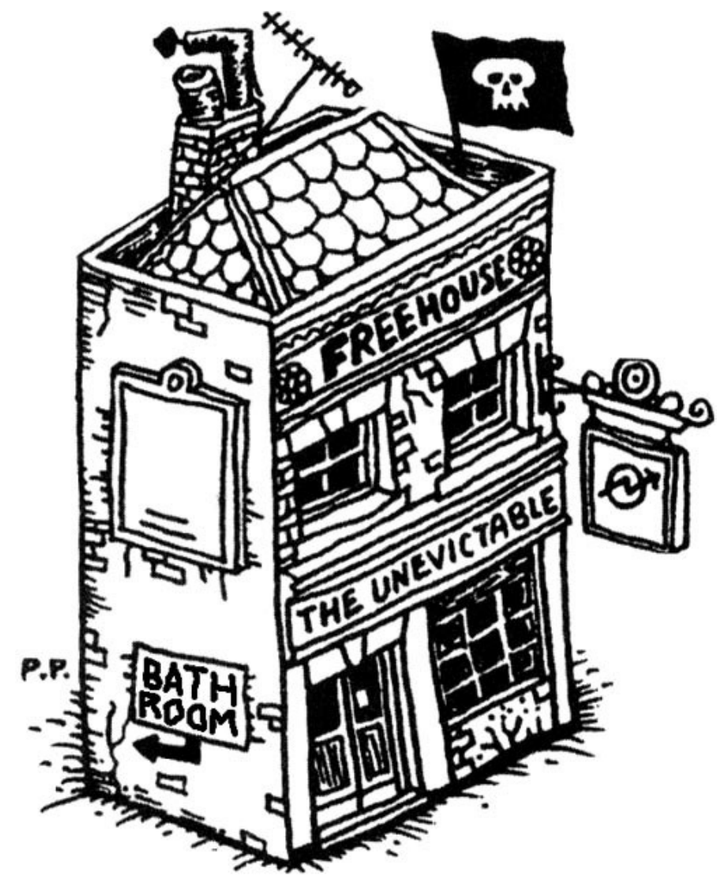

правите нещо, което би могло да се тълкува като влизане с взлом, вървете през нощта и незабавно прикрийте следите си – ако счупите прозорец, изчистете стъклата. Запознайте се добре с местните закони, защото ако ви хванат в чужда собственост с инструменти за влизане с взлом, могат да ви арестуват и съдят за извършване на престъпление.

Веднъж влезнали вътре, е разумно веднага да изчистите – където и да живеете, няма нищо по-хубаво от чист и уютен дом. Възможно най-скоро сменете ключалките; ако това е невъзможно може да поставите нова входна врата, или в краен случай пробийте дупка във вратата и още една около касата, за да вържете верига с катинар.

Правейки мястото уютно и приятно за живеене може да окаже влияние за начина, по който ще се отнесат към вас в случай, че полицията ви надуши (дали ще ви изхвърлят като мръсни псета, дали общината ще мине през целия законен процес по изселването ви, или пък изобщо няма да се стигне до изнасянето ви). Също така се нуждаете от подкрепата на вашите съседи. Хубаво е, когато се разбирате с тях и те ви чустват като хора, допринасящи за положителното развитие на квартала.

Тоалетните може да са строшени, но ако тръбите са в добро състояние, е възможно да се сдобиете с течаща вода. Потърсете от къде минават водните тръби. Ако са в мазето, най-вероятно са два вида тръби: идващи от улицата и излизащи към нея, като по-голямата вероятно е за отпадъчните води. С помоща на ключ е възможно да пуснете водата; ако успеете, огледайте за течове и пукнатини по тръбите в останалата част на сградата, а зимата оставете водата да тече на малка струйка или на капки, за да не замръзнат тръбите и да се спукат. Дори и ако не успеете да активирате тръбата за течаща вода, тази за отпадъчните води може все още да работи. Ако пък нито една от тръбите не работи ще се наложи да използвате туби и кофи с вода, а за тоалетна може да използвате кофа пълна с талашит (дървени стърготини). Ако не намерите талашит, може да използвате пепел, накъсани парчета хартия, сено или друга суха трева. Тоалетната хартия е лесна за намиране – може да си я набавите безплатно от McDonald's , KFC или други подобни корпоративни заведения. А в краен случай ще ви свършат работа и влажни парчета от вестници и хартии. Ако оттичащата тръба не работи, ще трябва да изхвърляте вашите мръсни води в шахтите, водещи към каналните нечистотии.

Оправете всички дупки по покрива възможно най-бързо и се уверете, че водосточните тръби не са запушени. Ако във вашия район не минава бригада за събиране на боклука, а в къщата (сградата) има много отломки и боклуци, изберете една стая, в която да събирате отпадъците, докато се отвори възможност за изхвърлянето им.

Проверете дали има ток, като включвате и изключвате прекъсвача; ако имате електромер може да се опитате да го пуснете, но не правете това в случай, че нямате необходимите умения. Ако няма възможност за пускане на електричество и утопление, изолирайте стените с дъски или друг подобен материал. Също може да си направите палатка за спане от дебел и плътен найлон. Може да използвате свещи, газови лампи и фенери, но не съхранявайте газта близо до тях, нито ги оставяйте да горят, докато спите или докато ви няма. Намерете си пожарогасител или поставете кофи с пясък или вода. Може да си направите котлон, работещ на дърва, от захвърлен стоманен барабан, ако успеете да прикрепите безопасен комин за пушека. Телефонните компании са склони да възобновят телефонните линнии, дори и при най-необичайни контексти. Ако пък не стане, може да използвате мобилен телефон.

Ако сте в район, където има опасност от кражби, влизания с взлом или насилствено изгонване, и вие сте решили да не се преструвате, че сте купили или наели мястото, тогава зазидайте прозорците или ги заковете с дъски. Постарайте се да обезопасите мястото. Не оставяйте сградата празна, особено скоро след нанасянето си. Уверете се, че никой, на който нямате доверие, не знае за вашия скуот; последното нещо, от което се нуждаете, е множество нежелани и неканени гости. Не пускайте полицията или общински служители вътре без писмена заповед.

Предполага се, че полицията не трябва да регулира влизането в чужда собственост без изричното упътване от законния собственик. Допускайки, че вие очевидно не сте нарушили никакви други закони и кажете, че имате законно право да сте в сградата, полицията би трябвало да остави работата за съда. Но много често полицията действа по свои собствени правила и закони. Във всеки случай, колкото по-легално изглежда присъствието ви, толкова по-малко ще ви безпокоят. Всичко това е и добра причина, за да оправите и стегнете мястото. Потърсете книги за самостоятелно ("направи си сам") поправяне и строене на домове.

Направете снимки на мястото преди и след подобренията. Може да си набавите част от необходимите материали, като обикаляте по строежите. Въпреки, че е възможно да се сдобиете с обществени услуги (вода, ток, телефон...) без да плащате за това, е добре да опитате да ги получите по официален начин, защото това може да ви помогне във вашия случай на живущ. Същото се отнася и за получаването на поща на скуотнатия

Някои колоездачи от Критичната маса се опитват да парализират уличното движение, до колкото това е възможно, и да се конфронтират с шофьорите. Такива колоездачи пропускат същността на Критичната маса, която има за цел да прослави колоезденето, а не да води война срещу шофьорите. Критичната маса има за цел да отстоява нашето право на пътя, а не да отхвърли правото на другите да са на пътя. Тези, които не схващат същността на това събитие и искат да си играят на "детски игрички", се насърчават да си останат по домовете.

Нямате критична маса във вашия град?
Тогава организирайте една.

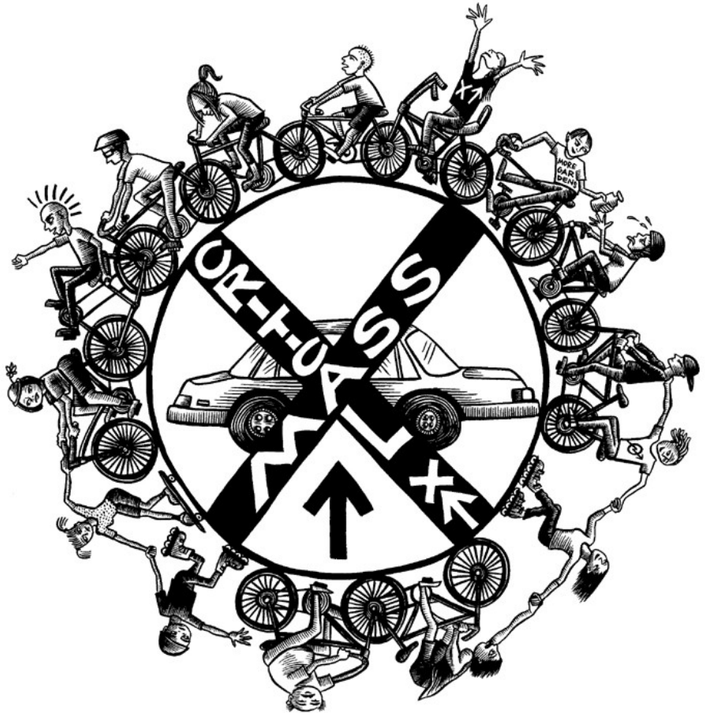

Велошествия

Велосипедите предоставят една легална възможност да създадете значително присъствие на улицата; за разлика от колите те са по-евтини, не разкриват така лесно самоличността на техните притежатели, не замърсяват околната среда, и създават атмосфера на задружност, защото колоездачите не са отделени един от друг или от тези около тях с метал и стъкло. Група велосипедисти може да завземе много повече пространство, отколкото същия брой пешеходци, и обикновено придава много по-внушителна гледка; те също така могат да се движат по-бързо, когато са заедно, или когато се наложи да се разпръснат. Велошествията са гъвкави и лесно се нагаждат към различни ситуации; те могат да са празнични или конфронтационни, или да преминават от първия към втория вид и обратно. Велошествие може да събере местните жители за едно забавно обществено събитие, или да привлече вниманието към някой специфичен въпрос (местната политика за транспорта, загрижеността за околната среда в световен мащаб, съкрушителната монотония на градския живот), или да се намеси директно, пречейки на нещо нежелано, като бавнодвижеща се барикада. И накрая, но не на последно място, карането на колело е забавно.

Някои градове, следвайки модела на Критичната маса, организират редовни велошествия на определен ден всеки месец, тръгвайки от добре известно място. Ако ви липсва тази инфраструктура, вие може да известите за велошествието и да го популяризирате, като раздавете флаери и лепите стикери на места, които често се посещават от колоездачи (магазини за колелета, местата за паркиране на велосипеди и др.), като пишете в интернет сайтове и форуми, или просто предавйки информацията от уста на уста, казвайки на всички ваши познати с велосипеди. Ако полицията във вашия район е склонна към репресии и не желаете да се появява, скапвайки атмосферата и ограничавайки действията ви, тогава избягвайте да поставяте флаери и плакати на места, които куките биха забелязали. Ако полицията се появи преди началото на шествието с намерението да го контролира, те най-вероятно биха успели, но ако 1-2 полицаи се натъкнат на вече започнало шествие, те не биха могли да го спрът.

Направете нещата забавни и вълнуващи. Необичайните велосипеди (например колело с кормило тип "чопър" и голяма предна гума) винаги са хит. Велосипеди с ремаркета могат да пренсят всичко от малки деца до озвучителни системи. За да разкриете своите цели пред останалия свят, може да вържете банер с послание между два велосипеда; това е най-добре да се направи в задната част на шествието, където ще бъде прочетено

от шофъорите зад вас и ще попречи на опитите им да карат право през масата от колоездачи. Музикалните инструменти и други звукоиздаващи средства привличат внимание и поддържат атмосферата весела и жизнерадостна, а когато автомобилите, хванати в капана, зад вашия парад надуят своите клаксони, присъединете към този хор с вашите велосипедни звънци и свирки. Добра идея също така е колоездачите да са облечени в най-различни костюми (клоунски и други каранвални облекла). Носете със себе си брошури и флаери, които да раздавате на пешеходците и на заседналите в трафика шофъори.

Избраният маршрут, както и методът за осъществяване на шествието, зависят от вашите цели. Велошествието може да премине през квартал или да се намеси в трафика в пиковите часове; то може да превземе главното шосе или дори да щурмува някой търговски център.

Независимо от избрания подход, има няколко основни правила, които ще ви помогнат да осигурите безопасността на велосипедистите на пътя. Ще видите много опасни и глупави шофъори по избраното тресе за шествието. Първо бъдете близо един до друг, така че да представлявате маса, а не низ от отделни колоездачи; отговорни за това са предимно хората, каращи начело на шествието, които трябва да установят достатъчно бавно темпо, за да могат дори и най-бавните да се включат в масата. Възможно е най-нетърпеливите и устремени колоездачи да изкочат най-отпред, така че не се срамувайте да им кажете, да намалят, за да се стегне групата. Не допускайте да се получат дупки и пролуки сред велосипедистите, защото шофъорите може да опитат, да се промушат в тях. Когато има две ленти за движение, е по-безопасно да завсемете и двете, за да няма лента с коли, нехайно профучаващи от едната ви страна. Най-спокойните велосипедисти е добре да застанат най-отзад и отстрани на масата, защото на тези места би възникнала конфронтация с изнервените шофъори; не се впускайте в словесни битки, не се правете на недосегаеми, нека вашата самоувереност и възпиращо присъствие да е отмъщението ви към грубите шофъори. Често е най-добре да преминете на червена светлина, така че да не се разкъса групата (но бъдете изключително внимателни); като преминавате през кръстовище е добре най-крайните и странични колоездачи да спрат от страни на масата, като техните велосипеди и тела блокират колите и не им позволят да минат през другите велосипедисти. Приемайки, че вие и вашата група подкрепяте обществения градски транспорт, вие най-вероятно бихте желали да пропуснете градските автобуси да ви подминат (да не говорим пък и за линейките), като бързо и внимателно запълните пространството след тях, за да не успеят колите да го запълнят първи. И най-накрая маршрутите трябва да се определят, като се имат в предвид възможностите на всички участници: те не са добри, ако са твърде дълги, стръмни за изкачване, или ако са достатъчно обърканни, за да се изгуби някой.

Вие също така може да желаете, да планирате разпръскването си (преднамерено или не) и прегрупирането си по-късно. Колоездачите с мобилни телефони могат да организират това, като поддържат връзка един с друг; другия начин е предварително да посочите местата, на които да се съберете отново.

Полицията неизбежно ще иска да разбере, кой е отговорен за шествието; “никой” или “всички” са верни и често използвани отговори; ако ви е необходимо да спечелите малко време, може да кажете, че не знаете кой е отговорника, но ще се опитате да разберете. Ако провеждате редовни шествия на определен ден и полицията започне да ви пречи, може да ги изненадате с неизвестено шествие, за да им покажете “кой е шефа”. Не им позволявайте да ви сплашат с глоби или други законни начини за тормоз – ако познавате отзивчиви и симпатизиращи адвокати, използвайте тяхната помощ, за да победите в съда, в случай, че се стигне до там; а ако вие сте нещо повече от неподчиняващи се типове, карайте облечени в костюми или инкогнито и не спирайте край полицаите, за да отговаряте на въпросите им и да ви пишат актове. В крайна сметка вие не блокирате движението, вие *сте* движението, нали така?

Скуотинг

(или как да се настаним без разрешение в имот, сграда, и т.н.)

Скуотингът обхваща широк кръг от дейности, като например поддържане на обществена градина в запустял тревист район в града, нелегално настаняване в изоставени сгради, окупиране на университети за провеждане на най-различни мероприятия и др., като идеята, стояща зад всички тези дейности, е една: земята трябва да принадлежи на тези, които я използват и ние всички имаме право на храна, подслон и безопасност. Разбира се, няма универсална и бърза рецепта за скуотване: всичко зависи от обсоятелствата, в които се намирате, условията в областта, където живеете и от това, какво искате да постигнете. Тук е представена само една незначителна част от множеството начини и методи за извършване на това начинание.

Настаняване в сгради с цел живеене.

Най-напред обмислете вашите цели и нужди преди още да сте потърсили място. Колко дълго се надявате да останете в сградата? Седмица? Месец? Десет години? Ако отчаяно се нуждаете от подслон и основният ви приоритет е да не бъдете изритан бързо, вие вероятно ще желаете усамотено място, което не се набива на очи. Ако искате да се установите в домашно положение, може би трябва да проверите жилищните квартали, като се направите на наемател или някой, който е купил евтино даденото място. Ако пък планувате открита политическа и обществена акция, за която искате голяма видимост, ще е добре да намерите обществена сграда, която лесно се забелязва, и да обмислите добре начините за решаване на проблема с полицията. Никога не се знае, какво точно ще се случи, но знаейки към какво се стремите, е първата стъпка за постигането му.

Много внимателно трябва да си помислиш, какви хора ще ти помагат при настаняването (ако изобщо желаеш някой да ти помага); кой ще е при теб в напрегнати и стресови ситуации и също така с кой ще живееш. Увери се, че групата се разбира добре и хората в нея имат здрави и устойчиви взаимоотношения. Вземи под внимание демографските особености на раойна, в който ще се нанасяте, защото вашата група няма да си взаимодейства само вътрешно, а ще има връзка и с общността около вашия скуот. Добра идея е предварително да измислите правила, които трябва да се спазват в къщата – примерно, никакви наркотици, насилие, фанатизъм, кражби и др.

Като намерите подходяща сграда или имот е препоръчително да го наблюдавате в продължение на няколко седмици. Добре е да имате представа, кой идва и си отива, дали собствениците или съседите наглеждат мястото, и изобщо е добре да знаете какво се случва в квартала – особенно ако сте нов в този район. Разговаряйте с местните: ще са ви необходими приятели, особено сред хората, които често се навъртат наоколо, ако въобще някой се събира там. Проверете дали електромера работи и дали има писма в пощенските кутии. Ако нямате възможност често да наблюдавате, дали някой влиза и излиза от сградата, може да поставите клечка за зъби или някаква малка клонка между вратата и касата (рамката на вратата), като я проверявате от време на време. Може да се обадите в окръжния съвет и да проверите дали сградата се притежава от отделно лице, банка, компания, дали е собственост на общината и дали се плащани някакви сметки. Общината може да присвоява сгради, когато собственикът е неспособен да си плати данъците, и също така може да е много по-трудно да ви изгонят от сграда, която е общинска собственост, отколкото от друга, която е частно притежание. От друга страна ако собственикът плаща сметките, но тотално е изоставил имота, то той ще е идеалния хазяин.

Добра идея е да влезете в сградата и да я проверите, преди да я окупирате, за да знаете, в какво се нанасяте: дали има вода и ток, колко мръсно е мястото отвътре, дали има скорошни следи от хора. Огледайте дали има големи дупки по стените, които не могат да се зазидат, дали стените са много издути или вдлъбнати, дали има големи щети от наводнявания по пода и тавана, дали са изгнили дървените конструкции (ако има такива) – това са потенциалните знаци, че сте избрали неподходящо място за дом. Проверете дали дървото е изгнило, като забиете в него остър нож; той не трябва да влиза повече от 1-2 сантиметра.

Отново обмислете целите си, когато решавате, как да се нанесете. Ако ще се преструвате на легален наемател, е добре да отидете през нощта и да отключите вратите отвътре. Така на сутринта просто се домъкнете с багажа си и ако желаете почерпете съседите с курабийки, като им се представите. Ако ще